

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

освітньо-професійна програма Міжнародні економічні відносини
спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини
галузь знань 29 Міжнародні відносини
ступінь вищої освіти бакалавр

ПОЛТАВА 2019

Розробники: Макаренко П.М., д.е.н., професор, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, Березіна Л.М., д.е.н., професор, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, Самойлик Ю.В., д.е.н., доцент, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, Пантелеймоненко А.О., д.е.н., доцент, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, Демиденко Л.М., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, Дивнич О.Д., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, Даниленко В.І., к.е.н., доцент, доцент кафедри маркетингу, Тимошенко І.В., к.е.н., доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин

Наскрізна програма практики розглянута та схвалена

на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин

Протокол від «2» вересня 2019 р. № 1

Завідувач кафедри економіки
та міжнародних економічних відносин

Макаренко П.М.

Наскрізна програма практики схвалена науково-методичною радою спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини

Протокол від «3» вересня 2019 р. № 1

Голова науково-методичної ради спеціальності
292 Міжнародні економічні відносини

Демиденко Л.М.

ВСТУП

Наскрізна програма практики розробляється згідно освітньо-професійної програми Міжнародні економічні відносини та навчального плану підготовки студентів ступеня вищої освіти бакалавр спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини.

Метою практики є:

- набуття студентами компетентностей, на основі отриманих в Академії теоретичних знань, для прийняття самостійних рішень у виробничих умовах та досягнення програмних результатів навчання;
- оволодіння сучасними методами, навичками, вміннями та формами організації праці у сфері професійної діяльності студентами;
- виховання потреби систематично поповнювати свої знання та застосовувати їх в майбутній професійній діяльності.

Завдання практики:

- формування на базі одержаних у навчальному закладі знань професійних умінь, навичок, необхідних для прийняття самостійних рішень у сфері міжнародних економічних відносин;
- виховання у майбутніх фахівців потреби систематично оновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності;
- формування у майбутніх фахівців умінь та навичок практичної діяльності в умовах конкретних суб'єктів господарювання;
- обґрунтування пропозицій щодо впровадження інноваційних технологій виробництва та управління підприємством;
- систематичне оновлення та творче застосування набутих знань у практичній діяльності при вирішенні завдань, які постають у сфері міжнародних економічних відносин;
- формування творчого дослідницького підходу до практичної діяльності. Проходження практики сприяє формуванню:
 - компетентностей:
 - загальних:*
 - здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями, генерувати нові ідеї;
 - здатність виявляти ініціативу та підприємливість, брати участь у розробці проектів, мотивувати людей рухатися до мети, бути наполегливим у досягненні поставлених завдань і взятих обов'язків, діяти соціально відповідально і свідомо;
 - знання та розуміння предметної області професійної діяльності;
 - здатність застосовувати професійні знання у практичних ситуаціях, уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення;
 - здатність до проведення досліджень, пошуку, обробки та аналізу інформації;
 - навички використання інформаційних і комунікаційних технологій,

пакетів прикладних програм, економіко-математичних методів та моделей;

– здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

фахових:

– уміння розробляти елементи продуктової, цінової, збутової, кредитної та інвестиційної, зовнішньоекономічної політики суб'єктів господарювання;

– здатність застосовувати базові знання у сфері міжнародних економічних відносин з використанням нормативно-розпорядчих документів, нормативно-правових актів, довідкових матеріалів;

– здатність розробляти маркетингове забезпечення розвитку бізнесу в умовах невизначеності;

– здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі;

– здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень.

– уміння здійснювати пошук економічної інформації; уміння проводити економічний, стратегічний аналіз та оцінку міжнародного агробізнесу;

– здатність застосовувати базові знання, аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин;

– здатність до моделювання ситуацій та поведінки суб'єктів ЗЕД в умовах нестійкості кон'юнктури на світових ринках, розробляти та обирати перспективні напрямки діяльності та розвитку в умовах криз у світовому господарстві;

– здатність здійснювати процедуру експортного/імпортного контролю;

– здатність оцінювати та приймати рішення щодо міжнародних інвестиційних проектів.

програмних результатів навчання:

– проводити самостійні дослідження проблем міжнародних відносин із використанням наукових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів.

– використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері міжнародних відносин.

– приймати обґрунтовані рішення, працювати самостійно і в команді, брати на себе ініціативу та відповідальність, мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей забезпечувати якість виконуваних робіт, аргументувати результативність економічної діяльності у мінливому середовищі.

– обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків, ілюструвати і презентувати результати оцінювання, підсумовувати та розробляти рекомендації, заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

– досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на

основі розуміння математичних категорій і принципів економіко-математичного моделювання.

– оцінювати, аналізувати та прогнозувати зовнішньоекономічну діяльність, визначати пріоритети розвитку міжнародного агробізнесу в умовах поглиблення співпраці з Європейським Союзом.

– здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища, визначати перспективи розвитку організації.

– ідентифікувати, обговорювати та бути учасником ділових міжнародних організаційно-правових відносин, обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм МЕВ на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

– застосовувати базові знання, аналізуючи теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.

– розраховувати та оцінювати показники розвитку зовнішньої торгівлі держав, ефективність експортно/імпоротної діяльності їх суб'єктів, й, у цілому, обсяги та динаміку міжнародної торгівлі.

1. ОПИС ПРАКТИК

Навчальним планом підготовки студентів освітньо-професійної програми Міжнародні економічні відносини ступеня вищої освіти бакалавр спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини денної форми навчання 2019 року набору передбачені наступні види практик (табл. 1).

Таблиця 1

Види, назви і обсяги практик студентів освітньо-професійної програми Міжнародні економічні відносини ступеня вищої освіти бакалавр спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини

№ з/п	Назва практики	Семестр	Обсяг практики	
			кредитів ЄКТС	годин
Навчальна практика				
1.	Світова економіка	2	7,5	225
2.	Міжнародний агробізнес	4	7,5	225
Виробнича практика				
3.	Організаційно-аналітична	6	7,5	225
4.	Комплексна практика з фаху	8	6	180

Навчальним планом підготовки студентів освітньо-професійної програми Міжнародні економічні відносини ступеня вищої освіти бакалавр спеціальності Міжнародні економічні відносини заочної форми навчання 2019 року набору передбачено проходження професійної практики обсягом 6 кредитів ЄКТС (180 годин).

1.1. Навчальна практика «Світова економіка»

Метою навчальної практики «Світова економіка» є закріплення та поглиблення теоретичних знань із зазначеної дисципліни, розвиток професійних якостей майбутнього фахівця, що дозволить йому в майбутньому успішно здійснювати міжнародні економічні відносини в сфері аграрного бізнесу.

Завдання навчальної практики «Світова економіка»:

- отримати уявлення про світове сільське господарство і стан продовольчого забезпечення населення планети;
- набуття практичних навичок щодо оцінки світових глобалізаційних процесів в агропродовольчій сфері;
- формування вмінь творчого пошуку резервів продовольчої безпеки в світі;
- набути знання в області економіки виробництва продукції землеробства і тваринництва в країнах світу;
- оволодіти навичками вибору найефективніших форм організації економічного життя суспільства, прогнозу кон'юнктури продовольства.

Проходження навчальної практики «Світова економіка» сприяє формуванню *компетентностей*:

загальних:

- здатність до абстрактного мислення, застосування методів наукового пізнання.
- здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями, генерувати нові ідеї.
- здатність виявляти ініціативу та підприємливість, брати участь у розробці проектів, мотивувати людей рухатися до мети, бути наполегливим у досягненні поставлених завдань і взятих обов'язків, діяти соціально відповідально і свідомо.
- здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.
- здатність використовувати системний підхід до аналізу закономірностей і тенденцій розвитку системи міжнародних економічних відносин

фахових:

- розуміння основних особливостей сучасної світової та національної економіки, інституціональної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
- здатність аналізувати моделі розвитку національних економік, їх сильні та слабкі сторони, що визначають їх роль у сучасній світогосподарській системі.
- уміння застосовувати знання про розміщення і тенденції розвитку країн світу.

Проходження навчальної практики «Світова економіка» сприяє формуванню *програмних результатів навчання*:

- систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи інноваційні підходи та сучасні технології, програмне забезпечення з метою розв’язання практичних завдань з МЕВ.

- проводити самостійні дослідження проблем міжнародних відносин із використанням наукових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів.

- аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали з метою формування пропозиції налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

- оцінювати події міжнародного життя, процеси в сфері міжнародного співробітництва та міжнародної безпеки, стан взаємодії та конфлікту в міжнародних системах.

- демонструвати знання про природу та характер розвитку та взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

- здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища, визначати перспективи розвитку організації.

- розраховувати та оцінювати показники розвитку зовнішньої торгівлі держав, ефективність експортно/імпоротної діяльності їх суб’єктів, й, у цілому, обсяги та динаміку міжнародної торгівлі.

1.2. Навчальна практика «Міжнародний агробізнес»

Метою навчальної практики «Міжнародний агробізнес» є закріплення теоретичних знань у здобувачів вищої освіти, необхідних для формування у майбутніх фахівців знань бізнес-процесів, що відбуваються на аграрному міжнародному ринку та пріоритетів його розвитку; формування практичних навиків щодо оцінювання бізнес-середовища на міжнародних ринках; виявлення особливостей ведення аграрного бізнесу в різних країнах; оцінювання конкурентоспроможності та потенціалу розвитку національних виробників на міжнародних ринках.

Завдання навчальної практики «Міжнародний агробізнес»:

- ознайомлення із сучасним станом та перспективами розвитку міжнародного агробізнесу;

- виявлення галузевий пріоритетів в аграрній сфері з точки зору розвитку міжнародного бізнесу;

- визначення основних принципів ефективного ведення міжнародного агробізнесу;

- набуття навичок оцінювання зовнішнього середовища та ризиків виходу на зовнішній ринок;

- вивчення методів обґрунтування міжнародних проектів в аграрній сфері;
- оволодіння методами маркетингового аналізу та дослідження міжнародних аграрних ринків;
- набуття вмінь оцінювання глобалізаційних впливів на міжнародний агробізнес.

Проходження навчальної практики «**Міжнародний агробізнес**» сприяє формуванню *компетентностей*:

загальних:

- здатність до абстрактного мислення, застосування методів наукового пізнання;
- здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями, генерувати нові ідеї;
- здатність виявляти ініціативу та підприємливість, брати участь у розробці проектів, мотивувати людей рухатися до мети, бути наполегливим у досягненні поставлених завдань і взятих обов'язків, діяти соціально відповідально і свідомо;
- знання та розуміння предметної області професійної діяльності;
- здатність застосовувати професійні знання у практичних ситуаціях, уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення;
- здатність до проведення досліджень, пошуку, обробки та аналізу інформації;

фахових:

- здатність використовувати системний підхід до аналізу закономірностей і тенденцій розвитку системи міжнародних економічних відносин;
 - уміння розробляти елементи продуктової, цінової, збутової, кредитної та інвестиційної, зовнішньоекономічної політики суб'єктів господарювання;
 - здатність розробляти маркетингове забезпечення розвитку бізнесу в умовах невизначеності;
 - здатність мотивувати та розробляти ефективну систему організації праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу;
 - здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень;
 - уміння здійснювати пошук економічної інформації; уміння проводити економічний, стратегічний аналіз та оцінку міжнародного агробізнесу;
 - здатність застосовувати базові знання, аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин;
 - володіти методами, прийомами та інструментарієм оцінки результатів функціонування та розвитку економічних систем на мікро, мезо, макрорівнях;
- програмних результатів навчання:*
- систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману

інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи інноваційні підходи та сучасні технології, програмне забезпечення з метою розв'язання практичних завдань з МЕВ;

- проводити самостійні дослідження проблем міжнародних відносин із використанням наукових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів;

- використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері міжнародних відносин;

- приймати обґрунтовані рішення, працювати самостійно і в команді, брати на себе ініціативу та відповідальність, мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей забезпечувати якість виконуваних робіт, аргументувати результативність економічної діяльності у мінливому середовищі;

- обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків, ілюструвати і презентувати результати оцінювання, підсумовувати та розробляти рекомендації, заходи з адаптації до змін міжнародного середовища;

- аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали з метою формування пропозиції налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації;

- оцінювати, аналізувати та прогнозувати зовнішньоекономічну діяльність, визначати пріоритети розвитку міжнародного агробізнесу в умовах поглиблення співпраці з Європейським Союзом;

- демонструвати знання про природу та характер розвитку та взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях;

- розраховувати та оцінювати показники розвитку зовнішньої торгівлі держав, ефективність експортно/імпоротної діяльності їх суб'єктів, й, у цілому, обсяги та динаміку міжнародної торгівлі.

1.3. Виробнича практика «Організаційно-аналітична»

Метою виробничої практики «Організаційно-аналітична» є: оволодіння сучасними методами, формами професійної діяльності; формування у здобувачів вищої освіти професійних умінь і навичок, необхідних для самостійного вирішення завдань у сфері міжнародних економічних відносин; виховання потреби систематичного професійного самовдосконалення та набування первинного практичного досвіду.

Завдання виробничої практики «Організаційно-аналітична»:

- закріплення та поглиблення знань, отриманих здобувачами вищої освіти в процесі вивчення циклу теоретичних дисциплін професійної підготовки;

- формування у майбутніх фахівців умінь та навичок практичної діяльності в галузі їх майбутньої професії;

- формування та розвиток професійних умінь та навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах;

- формування творчого дослідницького підходу до практичної діяльності;

- збір необхідних матеріалів, їх опрацювання, аналіз і систематизація для написання звіту з виробничої практики.

Проходження виробничої практики **«Організаційно-аналітична»** сприяє формуванню компетентностей:

загальних:

- здатність до абстрактного мислення, застосування методів наукового пізнання.

- здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями, генерувати нові ідеї.

- здатність до проведення досліджень, пошуку, обробки та аналізу інформації.

фахових:

- здатність використовувати системний підхід до аналізу закономірностей і тенденцій розвитку системи міжнародних економічних відносин;

- уміння розробляти елементи продуктової, цінової, збутової, кредитної та інвестиційної, зовнішньоекономічної політики суб'єктів господарювання;

- володіти методами, прийомами та інструментарієм оцінки результатів функціонування та розвитку економічних систем на мікро, мезо, макрорівнях.

Проходження виробничої практики **«Організаційно-аналітична»** сприяє формуванню *програмних результатів навчання:*

- демонструвати знання основних понять і категорій теорії міжнародних відносин, розуміння еволюції міжнародних відносин, історії світової та української дипломатії;

- ефективно спілкуватися на професійному рівні, включаючи усну та письмову комунікацію іноземними мовами; а також застосовувати знання та навички іноземних мов в перекладацькій діяльності;

- систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи інноваційні підходи та сучасні технології, програмне забезпечення з метою розв'язання практичних завдань з МЕВ;

- аналізувати стан функціонування світової валютно-кредитної системи, методології міжнародних розрахунків;

- аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали з метою формування пропозиції налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації;

- оцінювати події міжнародного життя, процеси в сфері міжнародного співробітництва та міжнародної безпеки, стан взаємодії та конфлікту в міжнародних системах;
- демонструвати знання про природу та характер розвитку та взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

1.4. Виробнича практика «Комплексна практика з фаху»

Метою виробничої практики **«Комплексна практика з фаху»** є ознайомлення здобувачів вищої освіти безпосередньо на підприємствах (організаціях, установах) із виробничою, торгівельною та міжнародною діяльністю бази практики, відпрацювання вмінь і навичок зі спеціальності, закріплення знань, отриманих при вивченні певного циклу теоретичних дисциплін та набування первинного практичного досвіду.

Завдання виробничої практики **«Комплексна практика з фаху»**:

- формування у здобувачів вищої освіти професійних умінь і навичок щодо прийняття самостійних рішень під час професійної діяльності в реальних умовах;
- поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти в процесі вивчення дисциплін професійної підготовки;
- опанування сучасних прийомів, методів та знарядь праці в сфері міжнародних економічних відносин;
- виховання у здобувачів вищої освіти потреби поповнювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності;
- збір практичних та статистичних матеріалів для виконання курсових та інших наукових робіт.

Проходження виробничої практики **«Комплексна практика з фаху»** сприяє формуванню *компетентностей*:

загальних:

- здатність до абстрактного мислення, застосування методів наукового пізнання.
- здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями, генерувати нові ідеї.
- знання та розуміння предметної області професійної діяльності.
- здатність застосовувати професійні знання у практичних ситуаціях, уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення.

фахових:

- здатність використовувати системний підхід до аналізу закономірностей і тенденцій розвитку системи міжнародних економічних відносин;
- розуміння основних особливостей сучасної світової та національної економіки, інституціональної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави;

- уміння розробляти елементи продуктової, цінової, збутової, кредитної та інвестиційної, зовнішньоекономічної політики суб'єктів господарювання;
- здатність розробляти маркетингове забезпечення розвитку бізнесу в умовах невизначеності.
- здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі;
- здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень.
- уміння здійснювати пошук економічної інформації; уміння проводити економічний, стратегічний аналіз та оцінку міжнародного агробізнесу;
- володіти методами, прийомами та інструментарієм оцінки результатів функціонування та розвитку економічних систем на мікро, мезо, макрорівнях.

Проходження виробничої практики **«Комплексна практика з фаху»** сприяє формуванню *програмних результатів навчання*:

- демонструвати знання основних понять і категорій теорії міжнародних відносин, розуміння еволюції міжнародних відносин, історії світової та української дипломатії;
- ефективно спілкуватися на професійному рівні, включаючи усну та письмову комунікацію іноземними мовами; а також застосовувати знання та навички іноземних мов в перекладацькій діяльності;
- проводити самостійні дослідження проблем міжнародних відносин із використанням наукових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів.
- використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері міжнародних відносин;
- приймати обґрунтовані рішення, працювати самостійно і в команді, брати на себе ініціативу та відповідальність, мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей забезпечувати якість виконуваних робіт, аргументувати результативність економічної діяльності у мінливому середовищі;
- обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків, ілюструвати і презентувати результати оцінювання, підсумовувати та розробляти рекомендації, заходи з адаптації до змін міжнародного середовища;
- аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали з метою формування пропозиції налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації;
- оцінювати події міжнародного життя, процеси в сфері міжнародного співробітництва та міжнародної безпеки, стан взаємодії та конфлікту в міжнародних системах;
- оцінювати, аналізувати та прогнозувати зовнішньоекономічну

діяльність, визначати пріоритети розвитку міжнародного агробізнесу в умовах поглиблення співпраці з Європейським Союзом;

- володіти методикою аналізу, моделювання та прогнозування соціальних та економічних явищ і процесів на різних рівнях управління;
- застосовувати на практиці знання конвенцій Міжнародної організації праці, процесів міжнародного поділу праці, міграції робочої сили, міжнародних моделей ринку праці.

1.5. Професійна практика

Метою **професійної практики** є формування, поглиблення і вдосконалення фахових компетентностей.

Завданнями **професійної практики** є:

- формування у майбутніх фахівців умінь та навичок практичної діяльності в галузі їх майбутньої професії;
- формування та розвиток професійних умінь та навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах;
- формування творчого дослідницького підходу до практичної діяльності.

Проходження професійної практики сприяє формуванню *компетентностей*:

загальних:

- здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями, генерувати нові ідеї.
- здатність до проведення досліджень, пошуку, обробки та аналізу інформації.
- здатність застосовувати професійні знання у практичних ситуаціях, уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення;

фахових:

- здатність використовувати системний підхід до аналізу закономірностей і тенденцій розвитку системи міжнародних економічних відносин;
- систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи інноваційні підходи та сучасні технології, програмне забезпечення з метою розв'язання практичних завдань з МЄВ.
- демонструвати знання про природу та характер розвитку та взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.
- здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі;
- уміння здійснювати пошук економічної інформації; уміння проводити економічний, стратегічний аналіз та оцінку міжнародного агробізнесу;
- здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень.

Проходження професійної практики сприяє формуванню *програмних результатів навчання*:

- систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи інноваційні підходи та сучасні технології, програмне забезпечення з метою розв’язання практичних завдань з МЕВ.
- оцінювати, аналізувати та прогнозувати зовнішньоекономічну діяльність, визначати пріоритети розвитку міжнародного агробізнесу в умовах поглиблення співпраці з Європейським Союзом;
- володіти методикою аналізу, моделювання та прогнозування соціальних та економічних явищ і процесів на різних рівнях управління;
- проводити самостійні дослідження проблем міжнародних відносин із використанням наукових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів.
- використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері міжнародних відносин;
- приймати обґрунтовані рішення, працювати самостійно і в команді, брати на себе ініціативу та відповідальність, мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей забезпечувати якість виконуваних робіт, аргументувати результативність економічної діяльності у мінливому середовищі;
- обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон’юнктури світових ринків, ілюструвати і презентувати результати оцінювання, підсумовувати та розробляти рекомендації, заходи з адаптації до змін міжнародного середовища;
- аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали з метою формування пропозиції налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

2. ЗМІСТ ПРАКТИК

2.1. Навчальна практика «Світова економіка»

Тема 1. Продовольче забезпечення та ресурсний потенціал світового сільського господарства

Бідність як глобальна проблема. Місце і роль сільського господарства в забезпеченні продовольством населення планети. Специфіка землі як фактору сільськогосподарського виробництва. Трудові ресурси світового сільського господарства. Досвід регулювання земельних відносин у провідних державах світу. Економічні оптика та методичні підходи до оптимізації ринку землі в умовах ринкової економіки. Характеристика виробничих засобів світового сільського господарства. Механізація світового сільськогосподарського виробництва (парк тракторів, збирально-молотильних машин, транспортні

засоби). Світовий досвід міжгосподарського використання сільгосптехніки та обладнання. Аналіз ринку сільгосптехніки розвинутих країн світу. Кооперативне використання дорогої техніки в Канаді. Хімізація сільськогосподарського виробництва в країнах світу. Меліоративне облаштування сільськогосподарських земель в країнах світу. Інфраструктура агропромислового виробництва: досвід і напрями розвитку.

Тема 2. Економіка світового виробництва зернових і технічних культур

Світове виробництво та споживання пшениці, рису. Світове виробництво жита, трітале, проса, гречки. Виробництво фуражного зерна. Виробництво зерна кукурудзи, ячменю, вівса, сорго, бобових культур. Світова торгівля зерном, в тому числі пшеницею, рисом, зерном кукурудзи, зерном ячменю. Закупівля, зберігання та переробка зерна в світі. Особливості виробництва технічних культур. Економіка виробництва рослинних харчових жирів (олія: пальмова, соєва, ріпакова, соняшникова, арахісова, сезаму, сафлору, кокосова та інші види). Економіка виробництва тонізуючих культур (кава, какао, чай, кола, тютюн). Виробництво каучуку. Виробництво цукроносних культур (цукрова тростина, цукровий буряк). Виробництво і споживання цукру. Виробництво волокнистих культур (бавовник, тропічні грубоволокнисті культури, коноплі).

Тема 3. Економіка світового виробництва фруктів, винограду, бульбоплодів, коренеплодів та овочів

Економіка вирощування і споживання плодів (яблука, груші, сливи, хурма, абрикос, ананас, папайя). Економіка виробництва і споживання цитрусових (апельсини, мандарини, лимони, грейпфрут). Економіка виробництва і споживання бананів і винограду. Економіка виробництва та споживання бульбоплодів (картоплі, ямс, батату, маніоку). Виробництво та споживання коренеплодів, овочів. Досвід Франції в реалізації плодоовочевої продукції через оптові ринки.

Тема 4. Сучасний стан та перспективи розвитку світового тваринництва, птахівництва, бджолярства, рибництва

Еволюція розвитку світового тваринництва: скотарства, свинарства, вівчарства, козівництва. Економіка м'ясного скотарства. Світове виробництво і світовий ринок м'яса. Споживання м'яса населенням світу. Інші галузі тваринництва у світі. Світове виробництво молока. Виробництво молока буйволиць. Світовий ринок молочних продуктів. Регулювання ринку молока і молочної продукції. Роль птахівництва у забезпеченні населення продуктами харчування. Розведення і виробництво м'яса качок, гусей, свійських цесарок, індиків домашніх. Світове виробництво і споживання яєць. Економічна ефективність розведення страусів. Продукція бджолярства. Значення риби в харчуванні людини. Штучне розведення риби. Всесвітній банк і проблеми надмірного вилову риби.

Тема 5. Світовий ринок, світова торгівля та конкурентоспроможність в ринковій економіці

Характеристика ринку та його функцій. Аналіз кон'юнктури ринку. Види світових цін і специфіка їх формування, включаючи експортно-імпортну продукцію. Особливості ринків продовольчих товарів. Специфіка лібералізації світового ринку продовольчих товарів. «Конкуренція» та її види. Конкурентоспроможність, її рівні та фактори. Конкурентоспроможність української сільськогосподарської продукції на світовому аграрному ринку.

Тема 6. Продовольча безпека, екологія та якість продовольчих ресурсів країн світу

Продовольча проблема в сучасному світі. Продовольча безпека, її основні аспекти, критерії та показники. Роль продовольчих і сільськогосподарських організацій у забезпеченні продовольчої безпеки. Порушення екологічної рівноваги на землі. Розв'язання проблеми якості сільськогосподарської сировини та продовольчої продукції в різних країнах світу.

Тема 7. Виробництво поновлювальних джерел енергії та продовольчі ресурси

Виробництво біопалива в країнах світу. Біопаливо і забезпечення продовольчими ресурсами населення. Використання біомаси як відновлювального джерела енергії. Виробництво альтернативних енергоносіїв в Україні.

2.2. Навчальна практика «Міжнародний агробізнес»

Тема 1. Міжнародний агробізнес в системі економічних відносин

З'ясування сутності та взаємозв'язків між категоріями «бізнес», «підприємницька діяльність», «аграрний бізнес», «агропродовольчий бізнес». Основні принципи ведення аграрного бізнесу на міжнародному ринку. Ознайомлення з концептуальними підходами щодо формування бізнес-моделей на міжнародному аграрному ринку. Виявлення ролей стейкхолдерів міжнародного агробізнесу. Виявлення особливостей економічних відносин, що виникають у процесі здійснення міжнародного аграрного бізнесу.

Тема 2. Глобалізаційні впливи на міжнародний агробізнес

З'ясування сутності та генезису глобалізації. Виявлення закономірностей глобалізаційних процесів. З'ясування особливостей глобалізації економіки. Оцінювання діяльності транснаціональних корпорацій в умовах глобалізації економіки. Обґрунтування напрямів вирішення глобальних проблем людства. Антиглобалізм та його вплив на міжнародний аграрний ринок. Класифікація країн за характером суспільно-економічних відносин та розвиток аграрної сфери в цих країнах.

Тема 3. Особливості міжнародного аграрного ринку та його інфраструктури

Виявлення сутності ринку та характеристика видів ринків. Структура ринку. Особливості ринкової економіки. Вивчення основних теорій ринків. Характеристика теорії А. Сміта. Теорія Д. Рікардо. Сучасні ринкові теорії. Характеристика ринкової системи, середовища, парадигм ринку. Структура ринкового механізму. Аналіз особливостей міжнародної конкуренції. Види

конкуренції. Вивчення складових інфраструктури міжнародного аграрного ринку. Функції інфраструктури.

Виявлення сутності та особливостей аграрного та агропродовольчого ринків. Функції ринку в міжнародному середовищі. Оцінювання зовнішнє середовище існування суб'єктів міжнародного агробізнесу. Мікросередовище. Макросередовище. Чинники, що визначають складність оцінювання зовнішнього середовища на міжнародних ринках. Особливості моніторингу зовнішнього середовища. Прогнозування зовнішнього середовища. Формування етапів аналізу зовнішнього середовища. SWOT-аналіз як основний метод оцінювання зовнішнього середовища.

Тема 4. Розвиток агропродовольчого сектору економіки

Виявлення особливостей міжнародного агропродовольчого сектору економіки та його структури. Оцінювання кон'юнктури міжнародного агропродовольчого ринку. Тенденції розвитку агропродовольчого сектору економіки у міжнародному вимірі.

Роль міжнародних організацій в розвитку агропродовольчого ринку. Характеристика експортних та імпорتنих операцій на агропродовольчому ринку. Світові лідери аграрного бізнесу. Місце України в міжнародному аграрному бізнесі. Роль України на різних сегментах агропродовольчого ринку. Оцінювання конкурентоспроможності національних виробників аграрної продукції на міжнародних ринках. Прогнозування розвитку агропродовольчого ринку та його суб'єктів.

Тема 5. Планування та організація міжнародного агробізнесу

Формування цілей виходу на зовнішній ринок. Зовнішньоекономічна діяльність як форма господарської діяльності підприємства. Стимули розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Цілі створення міжнародних спільних підприємств. Види спеціальних економічних зон.

Побудова сценаріїв виходу виробника на міжнародний ринок. Роль земельних відносин в побудові сценаріїв розвитку міжнародного агробізнесу. Основні форми агробізнесу. Ресурсне забезпечення проектів з розвитку міжнародного агробізнесу. Вимоги до кадрового потенціалу в міжнародних проектах. Перешкоди розвитку міжнародного агробізнесу. Вплив економічних криз на планування та організацію міжнародного аграрного бізнесу.

Тема 6. Міжнародна аграрна політика

Характеристика міжнародної аграрної політики. Політика протекціонізму країн світу. Державне регулювання економіки та аграрного бізнесу. Митна політика та система квотування. Вивчення правил Інкотермс.

Напрями державної підтримки аграрного сектору. Вплив держави на формування аграрної політики. Обов'язкові критерії державного впливу. Компоненти аграрної політики і потреба їх поєднання. Державна політика щодо розвитку продуктивних сил та економічних відносин в аграрному бізнесі. Ціноутворення на аграрну продукцію на внутрішніх та зовнішніх ринках. Формування державного резерву. Дотації та субсидії в різних країнах. Податкова система в аграрному секторі. Програми підтримки розвитку аграрного сектору економіки. Основні підходи до оцінки рівня державної

підтримки аграрного сектору. Фіскальна політика в аграрному секторі. Світовий досвід державного регулювання в аграрній сфері. Вплив євроінтеграції на розвиток аграрної сфери. Регулювання світової агропродовольчої системи. Спільна аграрна політика Європейського Союзу.

Тема 7. Агропромислова інтеграція та кооперація

Організаційно-правові форми суб'єктів аграрного ринку. Види об'єднань агроформувань. Організація господарської діяльності малих суб'єктів агропродовольчого ринку: фермерських господарств, сімейних ферм, особистих підсобних господарств. Вивчення форм агропромислової інтеграції в Україні та світі. Оцінювання основних факторів виробництва на внутрішньому та зовнішньому ринках. Структура та оцінювання витрат та доходів при міжнародній інтеграції. Методи оцінювання факторів для ведення міжнародного агробізнесу. Типи конкурентів на міжнародних ринках. Стратегічні альянси (союзи). Зміст діяльності стратегічних альянсів. Принципи, необхідні для досягнення найкращих результатів від стратегічного альянсу. Притулки прибутку. Критичні ринки. Світовий досвід агропромислової інтеграції та кооперації. Оцінювання інвестиційної привабливості агробізнесу.

Тема 8. Міжнародний маркетинг та логістика в агробізнесі

Особливості міжнародних ринків. Характеристика принципів міжнародної торгівлі. Виявлення ролі бірж та їх діяльності в міжнародному агробізнесі. Мотивація здійснення міжнародного агробізнесу. Аналіз особливостей агропродовольчого маркетингу та його складових. Характеристика основних факторів формування попиту та пропозиції на агропродовольчі товари.

Характеристика функцій переміщення продовольчих товарів: виробництво, зберігання, транспортування, реалізація, переробка. Характеристика основних каналів реалізації агропродовольчої продукції на міжнародних ринках. Якість та безпечність аграрної продукції. Стандартизація та сертифікація в міжнародному агробізнесі.

Особливості міжнародної логістики. Матеріальні та інформаційні потоки на аграрному ринку. Методи транспортування та зберігання аграрної продукції в умовах міжнародних відносин. Митно-тарифне регулювання в агробізнесі. Поняття та функції мита, формування митного тарифу та митної вартості товару.

2.3. Виробнича практика «Організаційно-аналітична»

Тема 1. Економічна характеристика підприємства

Дослідження забезпеченості підприємства земельними, трудовими ресурсами, ефективність використання основних та оборотних засобів за останні три роки. Визначення рівня спеціалізації та виробничого напрямку підприємства. Аналіз фінансового стану підприємства.

Тема 2. Економіка підприємства

Аналіз операційної діяльності підприємства. Оцінка фінансової звітності підприємства. Розрахунок структури активів підприємства. Відображення джерел формування доходів підприємства, джерел формування прибутку та напрямів його розподілу і використання. Розрахунок структури витрат на

виробництво основних видів продукції підприємства та динаміки собівартості продукції. Ознайомлення з порядком ведення бухгалтерського обліку на підприємстві. Розрахунок показників економічної безпеки підприємства та визначення основних напрямів подальшого підвищення рівня економічної безпеки підприємства. Формування пропозицій щодо удосконалення технологій виробництва продукції в підприємстві.

Тема 3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства

Загальний аналіз попереднього досвіду і перспектив розвитку зовнішньоекономічних зв'язків підприємства. Визначення методів дослідження ринку при здійсненні зовнішньо-торговельної діяльності підприємства. З'ясування критеріїв вибору форм виходу підприємства на зовнішні ринки. Дослідження потенційних можливостей підприємства при виході на зовнішні ринки. Визначення передумов і мотивації виходу підприємства на зовнішні ринки. Дослідження способів встановлення контактів з потенційним партнером. Перелік умов функціонування підприємства на зовнішніх ринках. Аналіз структури маркетингових досліджень на зовнішньому ринку. Обґрунтування заходів, спрямованих на розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Визначення: митної вартості товару, ставки і суми за митне оформлення товарів (митний збір, мито, податок на додану вартість, митний огляд), загальну вартість розмитненого товару, собівартість та ціну реалізації. Розкриття доцільності використання посередників на зовнішньому ринку. Представлення процедури здійснення зовнішньоекономічної операції. Розкриття сутності та змісту зовнішньоекономічного контракту та дослідження його структури на підприємстві. Здійснення аналізу базисних умови постачання товару згідно з правилами Інкотермс у редакції 2010 р., а саме: умов постачання згідно з видом транспорту, який використовується при перевезенні; місця переходу ризиків, пов'язаних з товаром; сторони, на яку лягають експортні та імпорнтні формальності та ін. Відображення способів платежів, засобів платежів, форм розрахунків, що використовуються в зовнішньоекономічній діяльності підприємства. Аналіз економічної ефективності зовнішньоекономічних угод.

Тема 4. Міжнародні валютно-фінансові відносини

Визначення та аналіз національних нормативів та законодавчих актів, а також міжнародних законів, банківських правил й звичаїв, що регулюють міжнародні розрахунки підприємства. Встановлення, в яких валютах здійснюються міжнародні розрахунки підприємства та визначення критеріїв, що впливають на їхню ефективність. Визначення та аналіз обмежень, заборон, лімітування та форм регламентації операцій резидентів і нерезидентів, які застосовує держава щодо міжнародних валютно-фінансових відносин підприємства. Аналіз змісту комерційних або фінансових документів, на основі яких підприємство здійснює міжнародні розрахунки.

2.4. Виробнича практика «Комплексна практика з фаху»

Тема 1. Міжнародна торгівля

Характеристика міжнародної торгівлі як складника світогосподарських зв'язків. Аналіз сучасного стану міжнародної торгівлі в цілому та міжнародної

торгівлі України за матеріалами статистичних довідників. Аналіз міжнародної товарної торгівлі досліджуваного підприємства. Характеристика зовнішньоторговельної політики держави: вільна торгівля та протекціонізм. Національний та наднаціональний рівні регулювання міжнародної торгівлі. Основні інструменти торгової політики ЄС. Характеристика договірних відносини та їх роль у здійсненні міжнародної торгівлі. Характеристика договірних відносин досліджуваного підприємства. Характеристика динаміки й структури міжнародної торгівлі промисловими товарами, продовольством, сільськогосподарською сировиною використовуючи відповідні аналітичні методи дослідження та з використанням графічного методу. Дослідження сучасних тенденції міжнародної торгівлі послугами, технологіями й об'єктами авторського права і суміжних з ним прав, міжнародного туризму, міжнародного ринку робочої сили, міжнародного ринку капіталу. Характеристика сильних і слабких сторін напрямів міжнародної торгівлі досліджуваного підприємства за допомогою SWOT-аналізу. Характеристика основних форм міжнародної торгівлі. Основні суб'єкти міжнародної торгівлі. Правові способи врегулювання міжнародних торгових спорів. Характеристика основних іноземних партнерів та форми співпраці з ними у досліджуваному підприємстві. Характеристика зовнішньоторговельних контрактів та основні форми міжнародних розрахунків. Засоби та способи здійснення міжнародних платежів. Форми міжнародних розрахунків досліджуваного підприємства. Загальні висновки щодо сучасного стану та тенденцій розвитку міжнародної торгівлі досліджуваного підприємства. Ілюстрація за допомогою блок-схем міжнародних торговельних зв'язків підприємства.

Тема 2. Міжнародні відносини і світова політика

Аналіз закономірностей та особливостей розвитку світової політики. Визначення ключових особливостей країн-партнерів підприємства. Оцінка впливу макроекономічного середовища на функціонування підприємства. Моніторинг основних конкурентів на світовому ринку. Розробка прогнозу тенденцій розвитку міжнародних ринків з урахуванням зміни кон'юнктури ринків під дією невизначених факторів. Обґрунтування перспективних напрямів розвитку міжнародної економічної діяльності.

Тема 3. Міжнародні економічні відносини

Характеристика сутності міжнародних економічних відносин як економічної категорії. Визначення принципів, факторів розвитку та особливостей механізму реалізації міжнародних економічних відносин. Обґрунтування впливу на міжнародні економічні відносини змін, що відбуваються у системі світогосподарських зв'язків на рівні держави, корпорації, підприємства.

З'ясування напрямків міжнародних зв'язків підприємства – об'єкта практики. Аналіз форм та способів виходу на зовнішні ринки, особливостей пошуку іноземних партнерів. Характеристика взаємовідносин підприємства із зовнішніми контрагентами і ринковою інфраструктурою: вивчення ринку продукції підприємства, його особливостей і перспектив; дати загальну оцінку експортному потенціалу підприємства.

Визначення сутності поняття «інвестиційний клімат». Аналіз змісту прямих і портфельних інвестицій та наслідків їх залучення. З'ясування механізму залучення іноземних інвестицій на підприємство; виявити потенційних інвесторів. Оцінка міжнародних виробничих зв'язків підприємства і їх впливу на ефективність його діяльності. Аналіз механізму регулювання МЕВ. Проведення аналізу методів здійснення експортно-імпортних операцій або інших форм міжнародної економічної діяльності підприємства, оцінка їх ефективності. Формулювання аналітичних висновків та практичних рекомендації щодо перспектив розширення міжнародних економічних відносин підприємства.

Тема 4. Міжнародні стратегії економічного розвитку

Виявлення сутності та видів міжнародних стратегій економічного розвитку. Визначення особливостей економічного розвитку суб'єктів аграрного ринку в міжнародному середовищі. Побудова «дерева цілей» стратегічного економічного розвитку суб'єктів господарювання. Аналіз держаних програм стратегічного економічного розвитку та оцінювання, на основі цього, перспектив міжнародного розвитку. Оцінювання стратегічного потенціалу економічного розвитку підприємства, регіону, держави. Вибір найбільш оптимальної стратегії міжнародного економічного розвитку. Побудова матриці глобалізаційного стратегічного розвитку за показниками інтегрального глобалізаційного розвитку та досягнутого рівня ефективності. Оцінювання ефективності міжнародної стратегії економічного розвитку. Обґрунтування стратегічних альтернатив та можливостей декомпонування міжнародних стратегій економічного розвитку. Обґрунтування соціальних та екологічних напрямів реалізації міжнародної стратегії економічного розвитку.

2.5. Професійна практика

Тема 1. Економіка підприємства

Аналіз операційної діяльності підприємства. Оцінка фінансової звітності підприємства. Розрахунок структури активів підприємства. Відображення джерел формування доходів підприємства, джерел формування прибутку та напрямів його розподілу і використання. Розрахунок структури витрат на виробництво основних видів продукції підприємства та динаміки собівартості продукції. Ознайомлення з порядком ведення бухгалтерського обліку на підприємстві. Розрахунок показників економічної безпеки підприємства та визначення основних напрямів подальшого підвищення рівня економічної безпеки підприємства. Формування пропозицій щодо удосконалення технологій виробництва продукції в підприємстві.

Тема 2. Міжнародна торгівля

Характеристика договірних відносин досліджуваного підприємства. Характеристика динаміки й структури міжнародної торгівлі промисловими товарами, продовольством, сільськогосподарською сировиною використовуючи відповідні аналітичні методи дослідження та з використанням графічного методу. Характеристика сильних і слабких сторін напрямів міжнародної торгівлі досліджуваного підприємства за допомогою SWOT-аналізу.

Характеристика основних іноземних партнерів та форми співпраці з ними у досліджуваному підприємстві. Характеристика зовнішньоторговельних контрактів та основні форми міжнародних розрахунків. Засоби та способи здійснення міжнародних платежів. Форми міжнародних розрахунків досліджуваного підприємства. Загальні висновки щодо сучасного стану та тенденцій розвитку міжнародної торгівлі досліджуваного підприємства.

Тема 3. Міжнародні економічні відносини

Характеристика сутності міжнародних економічних відносин як економічної категорії. Визначення принципів, факторів розвитку та особливостей механізму реалізації міжнародних економічних відносин. Обґрунтування впливу на міжнародні економічні відносини змін, що відбуваються у системі світогосподарських зв'язків на рівні держави, корпорації, підприємства.

З'ясування напрямків міжнародних зв'язків підприємства – об'єкта практики. Аналіз форм та способів виходу на зовнішні ринки, особливостей пошуку іноземних партнерів. Характеристика взаємовідносин підприємства із зовнішніми контрагентами і ринковою інфраструктурою: вивчення ринку продукції підприємства, його особливостей і перспектив; дати загальну оцінку експортному потенціалу підприємства.

Визначення сутності поняття «інвестиційний клімат». Аналіз змісту прямих і портфельних інвестицій та наслідків їх залучення. З'ясування механізму залучення іноземних інвестицій на підприємство; виявити потенційних інвесторів. Оцінка міжнародних виробничих зв'язків підприємства і їх впливу на ефективність його діяльності. Аналіз механізму регулювання МЕВ. Проведення аналізу методів здійснення експортно-імпортних операцій або інших форм міжнародної економічної діяльності підприємства, оцінка їх ефективності. Формулювання аналітичних висновків та практичних рекомендації щодо перспектив розширення міжнародних економічних відносин підприємства.

Тема 4. Міжнародні стратегії економічного розвитку

Виявлення сутності та видів міжнародних стратегій економічного розвитку. Визначення особливостей економічного розвитку суб'єктів аграрного ринку в міжнародному середовищі. Побудова «дерева цілей» стратегічного економічного розвитку суб'єктів господарювання. Аналіз держаних програм стратегічного економічного розвитку та оцінювання, на основі цього, перспектив міжнародного розвитку. Оцінювання стратегічного потенціалу економічного розвитку підприємства, регіону, держави. Вибір найбільш оптимальної стратегії міжнародного економічного розвитку. Побудова матриці глобалізаційного стратегічного розвитку за показниками інтегрального глобалізаційного розвитку та досягнутого рівня ефективності. Оцінювання ефективності міжнародної стратегії економічного розвитку. Обґрунтування стратегічних альтернатив та можливостей декомпонування міжнародних стратегій економічного розвитку. Обґрунтування соціальних та екологічних напрямів реалізації міжнародної стратегії економічного розвитку.

3. ВИМОГИ ДО БАЗ ПРАКТИК

Практика студентів Полтавської державної аграрної академії (далі – Академії) проводиться на базах практики, які забезпечують виконання програм практики студентів освітньо-професійної програми Міжнародні економічні відносини ступеня вищої освіти бакалавр спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини».

Базами практики можуть бути суб'єкти господарювання, незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, фізичні особи, які проводять незалежну професійну діяльність, органи державної влади і місцевого самоврядування, громадські формування, об'єкти структурних підрозділів Академії, а також бази за межами України за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі програм практики.

Навчальна практика проводиться у навчальних аудиторіях, лабораторіях, комп'ютерних лабораторіях та інших об'єктах структурних підрозділів Академії. Вони повинні мати відповідне матеріально-технічне, організаційне і навчально-методичне забезпечення.

Навчальна практика також може проводитися в підприємствах (організаціях, установах тощо), що оснащені за останніми тенденціями розвитку відповідної сфери професійної діяльності, забезпечують виконання програм практики. Вона проводиться науково-педагогічним, педагогічним працівником Академії для групи (підгрупи) студентів. З цими підприємствами (установами, організаціями тощо) укладаються договори.

Виробнича та професійна практика проводяться на базах практики. Підприємства (установи, організації тощо), що залучаються для проведення виробничої практики студентів, повинні відповідати наступним вимогам:

- наявність структурних підрозділів, напрям діяльності яких відповідає спеціальностям, за якими здійснюється підготовка студентів в Академії;
- здатність забезпечити виконання програми практики;
- забезпечення кваліфікованого керівництва практикою студентів;
- забезпечення належних умов для проходження практики на виробництві з дотриманням правил і норм безпеки праці, виробничої санітарії відповідно до законодавства;
- надання студентам на час проходження практики можливості працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмам практики (за згодою керівника підприємства (установи, організації тощо) та за наявності відповідних вакансій);
- надання студентам права користуватися документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності підприємства (установи, організації тощо);
- можливість наступного працевлаштування випускників Академії (на загальних підставах, за наявності вакансій).

З урахуванням особливостей підготовки студентів за освітньо-професійною програмою кафедри можуть встановлювати додаткові вимоги до баз практики, що відображаються у відповідній робочій програмі практики.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики студентів освітньо-професійної програми Міжнародні економічні відносини ступеня вищої освіти бакалавр спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» є:

- розробка наскрізної і робочих програм практик;
- визначення баз практики;
- укладання договорів про проведення практики студентів між Академією та підприємствами (установами, організаціями тощо);
- розподіл студентів за базами практики;
- підготовка для баз практики інформації про обсяги, зміст, період проведення практики студентів, потреби в обладнанні та матеріалах тощо;
- призначення керівників практики;
- складання індивідуальних завдань на практику;
- проведення настановчих зборів студентам;
- підготовка звітної документації за результатами проведення практики;
- інші заходи.

Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на ректора Академії. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням в Академії здійснює керівник виробничої практики навчального відділу, на факультетах (в навчально-науковому інституті) – декани (директор), на кафедрах – завідувачі кафедр.

Функції організаторів, керівників та учасників практики визначаються Положенням про проведення практики студентів Полтавської державної аграрної академії.

Заходи, пов'язані з організацією практики студентів, визначаються наказом ректора Академії про проведення практики студентів.

Навчальна практика проводиться для академічної групи.

Навчальна практика здійснюється тривалим окремим періодом у межах навчального року.

Керівник навчальної практики від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики студентів;
- проводить студентам інструктаж з безпеки життєдіяльності;
- забезпечує якість проходження практики студентів згідно з її програмою;
- розробляє та видає індивідуальні завдання студентам (за наявності);
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- перевіряє щоденники навчальної практики (додаток А), а також оцінює результати її проходження студентами;
- подає звіт керівника навчальної практики на кафедру та керівнику виробничої практики навчального відділу;
- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством та внутрішніми нормативно-правовими актами Академії.

Студенти, які проходять навчальну практику, зобов'язані:

- ознайомитися з програмою практики;
- отримати документи для проходження практики;
- пройти інструктаж з безпеки життєдіяльності та дотримуватися правил безпеки життєдіяльності;
- виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- оформити звітну документацію з практики та подати її керівнику практики від кафедри.

Виробнича (професійна) практика студентів проводиться у виробничих умовах в період, що забезпечує можливість виконання студентами всіх видів робіт згідно програми практики.

На початку практики керівник підприємства (установи, організації тощо) призначає керівника від бази практики, а також забезпечує проведення студентам-практикантам інструктажів з охорони праці, ознайомлення з правилами внутрішнього трудового розпорядку бази практики, порядком отримання документації та матеріалів. Керівником практики від бази практики повинен бути фахівець, який працює на постійній основі. Кількість студентів-практикантів, яка закріплюється за ним, не перевищує десяти осіб.

На студентів-практикантів, які проходять практику на підприємстві (установі, організації тощо), розповсюджується законодавство України про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства (установи, організації тощо). За наявності вакантних місць та за відповідності змісту роботи програмі практики, вони можуть бути зараховані на штатну посаду.

Організація проведення професійної практики студентів заочної форми навчання здійснюється з урахуванням наявності в них професійного досвіду.

Студенти, які мають досвід роботи, стажувалися (не менше одного місяця) або працюють за обраним фахом, допускаються розпорядженням директора навчально-наукового інституту) до складання семестрового контролю з професійної практики без її проходження на підставі поданих підтверджуючих документів. Документами, які підтверджують відповідність займаній посади обраному фаху та наявність у студента відповідного практичного досвіду, є довідка з місця роботи чи стажування, засвідчена керівником підприємства (установи, організації тощо), або копія трудової книжки.

Студентам, які не працюють за фахом і не мають досвіду роботи за фахом, проводиться професійну практику згідно наказу ректора Академії. Проходження студентом професійної практики може здійснюватися за місцем роботи (без відриву від виробництва) за умови його відповідності вимогам програм практики та укладення договору про проведення практики студентів.

Керівник виробничої та професійної практики від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики студентів;
- забезпечує якість проходження практики студентів згідно з її програмою;
- розробляє та видає індивідуальні завдання студентам;
- контролює своєчасне прибуття студентів до баз практики;

- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- проводить консультації щодо опрацювання та узагальнення зібраного матеріалу;
- перевіряє щоденники (додатки Б), звіти з практики (додаток В) та оцінює результати її проходження студентами;
- подає на кафедру звіт керівника виробничої (професійної) практики;
- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством та внутрішніми нормативно-правовими актами Академії.

Керівник практики від бази практики:

- здійснює безпосереднє керівництво практикою студентів-практикантів згідно з програмою практики;
- знайомить студентів-практикантів із правилами внутрішнього розпорядку та контролює їх дотримання;
- повідомляє керівнику практики від кафедри про порушення студентом-практикантом трудової дисципліни та внутрішнього розпорядку;
- контролює ведення щоденника, підготовку звіту студентом-практикантом;
- після закінчення практики складає відгук-характеристику на кожного студента-практиканта, де дає оцінку проходження практики.

Студенти, які проходять виробничу (професійну) практику, зобов'язані:

- з'явитися на настановчі збори з питань проходження практики та звітування за її результатами;
- пройти цільовий інструктаж з охорони праці;
- отримати документи для проходження практики;
- ознайомитися з програмою практики;
- отримати індивідуальні завдання у керівника практики від кафедри;
- своєчасно прибути на базу практики;
- дотримуватися правил охорони праці на підприємстві (в установі, організації тощо);
- виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- підготувати звітну документацію з практики;
- своєчасно подати звіт з практики та захисти його перед комісією.

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИК І ОЦІНЮВАННЯ ЇХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Після закінчення періоду практики студенти звітують про виконання програми практики та індивідуального завдання. Форми звітності визначаються наскрізною та робочою програмами практики. До звітної документації відносяться щоденник практики, звіт з практики та інші.

За результатами проходження навчальної практики студентом подається керівнику практики від кафедри для перевірки та оцінювання щоденник та інші матеріали, передбачені робочою програмою навчальної практики. У щоденнику

практики студент у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом. Щоденник практики обов'язково підписується керівниками практики.

Критерії оцінювання та схема нарахування балів з навчальної практики визначаються науково-педагогічними працівниками кафедри і вказуються у робочій програмі практики.

За підсумками навчальної практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Диференційований залік виставляється в останній день практики. Оцінювання її результатів здійснюється керівником практики від кафедри на підставі:

- повноти та якості виконання студентом програми;
- оформлення і змістовності наповнення щоденника та інших матеріалів, передбачених робочою програмою практики.

За результатами проходження виробничої практики студентом подається звіт з практики разом зі щоденником на кафедру для реєстрації та керівнику практики від кафедри – для перевірки та оцінювання.

У щоденнику практики студент у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом. Щоденник практики обов'язково підписується керівниками практики.

Вимоги до структури та обсягу звіту з практики наводяться у робочій програмі практики

Звіт з виробничої практики захищається студентом перед комісією, яка призначена наказом ректора Академії.

Критерії оцінювання та схема нарахування балів з виробничої практики визначаються науково-педагогічними працівниками кафедри і вказуються у робочій програмі практики.

За підсумками виробничої практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Диференційований залік з практики виставляється протягом перших двох теоретичних тижнів після її закінчення головою комісії із захисту звітів з практики.

Голова комісії підсумовує бали, нараховані керівником практики від кафедри та комісією із захисту звітів з практики.

Керівником практики від кафедри нарахування балів здійснюється на підставі:

- оцінки результатів проходження практики студентом, наданої у відгуку-характеристиці керівника практики від бази практики;
- оцінки якості оформлення і змістовності наповнення щоденника та звіту з практики;
- оцінки виконання інших матеріалів, передбачених робочою програмою практики.

Комісія із захисту звітів з практики нараховує бали за підсумками презентації студентом результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії.

Семестровий контроль з професійної практики студентів заочної форми навчання проводиться під час навчально-екзаменаційної сесії.

Диференційований залік з професійної практики виставляється головою комісії із захисту звітів з практики. Нарахування балів з професійної практики здійснюється:

- комісією за результатами співбесіди зі студентом, який має досвід роботи, стажувався або працює за фахом;

- керівником практики від кафедри та комісією із захисту звітів з практики студенту, який не працює за фахом і не має досвіду роботи за фахом, на підставі оцінки результатів проходження практики, якості оформлення і змістовності наповнення щоденника та звіту з практики, презентації результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії.

Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедр, конференціях, круглих столах та інших заходах, а загальні підсумки – на вчених радах факультетів (навчально-наукового інституту) та Академії.

Додаток А
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

**ЩОДЕННИК
НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ**

_____ (назва практики)

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет (навчально-науковий інститут) _____
(назва факультету/ІНІ)

Освітньо-професійна програма _____
(назва освітньо-професійної програми)

Спеціальність _____
(код та найменування спеціальності)

Ступінь вищої освіти _____
(бакалавр / магістр)

_____ курс, _____ група, денна форма навчання

20__ - 20__ навчальний рік

м. Полтава

ОБЛІК ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Дата	Зміст практики	Кількість годин практики		Кількість балів	Підпис керівника практики
		план	факт		

Висновок керівника(ів) навчальної практики від кафедри

Період практики з «__» _____ 20__ р. по «__» _____ 20__ р.

Керівник навчальної практики від кафедри _____

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Додаток Б

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

(вид і назва практики)

Студент _____
 (прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет (навчально-науковий інститут) _____
 (назва факультету/ІНІ)

Освітньо-професійна програма _____
 (назва освітньо-професійної програми)

Спеціальність _____
 (код та найменування спеціальності)

Ступінь вищої освіти _____
 (бакалавр / магістр)

_____ курс, _____ група

Форма навчання _____
 (денна/ заочна)

Керівник практики від кафедри _____
 (назва кафедри)

(посада, прізвище, ім'я, по батькові керівника практики)

Керівник практики від підприємства (організації, установи, тощо) _____
 (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Студент _____
 (прізвище, ім'я, по батькові)

Прибув на підприємство (в організацію, установу тощо)
 «__» _____ 20__ року

Наказом (розпорядженням) по підприємству (організації, установі тощо) від
 «__» _____ 20__ року №__ студент зарахований на посаду _____
 (назва посади)

 (підпис) (посада, прізвище та ініціали керівника підприємства, організації, установи тощо)
М.П.

Вибув з підприємства (організації, установи, тощо)
 «__» _____ 20__ року

 (підпис) (посада, прізвище та ініціали керівника підприємства, організації, установи тощо)
М.П.

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики						Відмітки про виконання
		1	2	3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Керівники практики:

від кафедри

(підпис)

(ініціали та прізвище)

від підприємства (організації, установи тощо)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

М.П.

« ___ » _____ 20__ р.

Загальні відомості про базу практики

(назва підприємства, організації, установи тощо)

П.І.П. керівника _____

Форма власності _____

Район _____

Область _____

Місто _____

Адреса _____

Телефон/факс _____

Характеристика бази практики

Робочі записи під час практики

ВІДГУК-ХАРАКТЕРИСТИКА
керівника практики від бази практики

(назва підприємства, організації, установи тощо)

Керівник практики від підприємства (організації, установи тощо)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

М.П.

« _____ » _____ 20__ року

Висновок керівника практики від кафедри

Кількість балів _____
(цифрами)

Керівник практики від кафедри

(підпис) (ініціали та прізвище)

Висновок комісії із захисту звітів з практики

Кількість балів _____
(цифрами)

Дата захисту звіту з практики « ____ » _____ 20__ року

Оцінка:

за 4-бальною шкалою _____
(словами)

за 100-бальною шкалою, оцінка ЄКТС _____
(цифрами і літерою)

Голова комісії із захисту звітів з практики

(підпис) (ініціали та прізвище)

Додаток В

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

Факультет (навчально-науковий інститут) _____

Кафедра _____

ЗВІТз _____ практики
(виробничої, професійної)_____¹
(назва практики)студента _____ курсу _____ групи СВО _____
(бакалавр / магістр)освітньо-професійної програми _____
(назва освітньо-професійної програми)спеціальності _____
(код та найменування спеціальності)_____
(прізвище, ім'я, по батькові студента)

База практики:

(назва підприємства, установи, організації тощо)_____
(район, область)

Керівник практики від бази практики:

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник практики від кафедри:

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)Захист звіту відбувся _____
(дата)

Оцінка: за 4-бальною шкалою _____

за 100-бальною шкалою, оцінка ЄКТС _____

Члени комісії: _____
(посади, прізвища та ініціали)

Полтава 20____

¹ У випадку, коли назва практики співпадає з її видом, зазначається лише вид практики

